dr hab. Selim Chazbijewicz prof. UWM

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Patrycji Jarząbek – Krysiak**

**pt. „ Grupy rekonstrukcji historycznych jako podmiot aktywności politycznej”**

Magister Patrycja Jarząbek- Krysiak jest absolwentką studiów politologicznych w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie. Studia licencjackie odbyła w latach 2008- 11 i napisała pracę dyplomową pod kierunkiem prof. M. Chełminiaka pt. *Miejsce Rosji w polityce zagranicznej.* Studia magisterskie odbyła na kierunkach : politologia ,specjalność : media i marketing polityczny ,a także prawa i administracji, specjalność : administracja na UWM. W zakresie nauk politycznych napisała pracę magisterską pod kierunkiem prof. Sergiusza Wasiuty pt. *Rola mediów masowych we współczesnych stosunkach polsko- rosyjskich,* zaś w zakresie administracji pracę pod kierunkiem prof. Eugeniusza Hulla pt. *Gmina Grabowo w systemie administracyjnym Polski.* W czasie studiów magister Patrycja Jarząbek – Krysiak działała aktywnie w Kole Naukowym Politologów, odbyła także praktykę w organach administracji samorządowej. Ukończyła studia doktoranckie w zakresie nauk politycznych w Instytucie Nauk Politycznych UWM. Odbyła też przewidzianą programem studiów doktoranckich praktykę dydaktyczną, prowadząc przez semestr zajęcia ze studentami Instytutu.

Zna biegle język angielski, obsługę programów komputerowych: Word i Exel, a także obsługę systemów: Windows i Mac OS.

W trakcie praktyki dydaktycznej dała się poznać jako osoba kreatywna, zdyscyplinowana, dyspozycyjna , skuteczna w pracy zespołowej.

Magister Patrycja Jarząbek Krysiak aktywnie uczestniczy w życiu naukowym od 2012 roku, publikując teksty naukowe, wygłaszając referaty na konferencjach naukowych również w innych ośrodkach w Polsce. Jest współautorką monografii naukowej. W latach 2012- 2019 wygłosiła 12 referatów i opublikowała 4 artykuły naukowe. To wystarczający dorobek ,pozwalający na otwarcie przewodu doktorskiego.

Rozprawa doktorska magister Patrycji Jarząbek – Krysiak nosi tytuł *Grupy rekonstrukcji historycznych jako podmiot aktywności politycznej i* powstała w ramach pracy Instytutu Nauk

Politycznych UWM . Jest to w sensie merytorycznym nowatorska praca, wnosząca wiele interesujących elementów do współczesnej krajowej nauki o polityce. Grupy rekonstrukcyjne są coraz częstszym elementem kultury masowej i stanowią dla wielu ludzi - pasjonatów historii oraz lokalnych patriotów, zafascynowanych historią danej ziemi, miasta, powiatu- rodzaj ewokacji swoich zainteresowań, często będąc sposobem na życie, angażując w to całą rodzinę, znajomych, bliskich, tworząc nowoczesną więź , opartą na wspólnych zainteresowaniach i wyborze sposobu życia. Są także zapleczem dla niedawno powstałych Wojsk Obrony Terytorialnej, dając nieraz elementarne przeszkolenie z zakresu posługiwania się bronią, organizacji walki w terenie czy umiejętności czytania map wojskowych. Grupy rekonstrukcyjne ubarwniają obchody różnego rodzaju rocznic historycznych, stanowiąc element defilad, wart honorowych, historycznych przemarszów, uroczystych odpraw wart, pogrzebów, ślubów oraz innych religijnych ceremonii. Stały się elementem polskiego życia społecznego. Z tej racji ich istnienie, geneza, rodzaje, formy egzystencji,wzajemne relacje , sposoby organizacji i rekrutacji, a także rodzaj aktywności wymagały badań, ustalenia i klasyfikacji w oparciu o istniejące źródła, relacje, wywiady.

Rozprawa doktorska magister Patrycji Jarząbek – Krysiak posiada więc pewien element nowatorski, ponieważ jest bardzo mało monografii czy też w ogóle badań na ten temat. Jest to jednocześnie praca oparta o różnorodne metody badań: zarówno metodę historyczno-porównawczą jak i obserwację bezpośrednią, wywiady środowiskowe, badania źródłowe. Widoczna jest dociekliwość badawcza i właściwe wykorzystanie dostępnych metod badawczych z zakresu nauk społecznych do jakich należy politologia.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów. Rozdział pierwszy odnosi się do historii powstawania grup rekonstrukcyjnych i taki nosi tytuł. Doktorantka omawia w nim dzieje powstania grup rekonstrukcyjnych, wprowadza uściślenie definicji terminu, a także dokonuje klasyfikacji grup ze względu na założone cele, formy organizacyjne, epoki których dotyczą, formy tegoż odtwarzania; omawia tendencje, które się nasilają, np. rekonstrukcji całościowej, tj. dążącej do odtworzenia nie tylko uzbrojenia, stroju, ale także środowiska życia, pokarmu, produkcji tegoż , odzieży i sposobu jej produkcji. W tym wypadku grupa rekonstrukcyjna staje się czymś więcej- jest to pewnego rodzaju zabawa w obserwację uczestniczącą, przekraczającą czas realny na rzecz czasu historycznego. Jednocześnie- jak zauważyła doktorantka- grupy te często biorą swój początek z pasji kolekcjonerskich lub też zainteresowania lokalną historią, historią miejsca.

Ostatnią część pierwszego rozdziału autorka poświęca uczestnikom grup rekonstrukcyjnych w Polsce, badając ich motywacje. W tym wypadku dużą rolę odgrywały badania oparte o wywiad i obserwację bezpośrednią- ważne metody badań w naukach społecznych.

Kolejny, drugi rozdział pracy „Grupy rekonstrukcji historycznych wobec bieżacej polityki panstwa polskiego", składa się z dwóch części. W pierwszej omawiana jest aktywność grup rekonstrukcyjnych na poziomie lokalnym i krajowym, w drugiej autorka omawia aktywność grup rekonstrukcyjnych wobec aktywności militarnej polskiego państwa. Doktorantka zalicza grupy rekonstrukcyjne do organizacji paramilitarnych, które niewątpliwie wspierają szeroko rozumianą obronność państwa. Aktywność tych grup- oczywiście nie wszystkich- wzmaga także szeroko pojęte bezpieczeństwo wewnętrzne. Jest to jedna z przyczyn, dla których działalność grup rekonstrukcyjnych jest wspierana przez różnego rodzaju formy dofinansowania.

Trzeci rozdział doktorantka poświęca poglądom politycznym grup rekonstrukcyjnych ,wyrażanych poprzez internet. Taki też jest tytuł rozdziału, który składa się z dwóch części. Pierwsza omawia aktywność grup rekonstrukcyjnych w nowych mediach, zaś druga część skupia się na poglądach politycznych, wyrażanych przez członków grup rekonstrukcyjnych na Facebooku. Z badań autorki wynika,iż większość członków grup rekonstrukcyjnych kojarzy swoją tożsamość polityczną z szeroko rozumianą myślą prawicową i konserwatywną w rozumieniu politycznym, a nie społecznym czy obyczajowym.

Rozdział czwarty i ostatni jest jednocześnie rozdziałem najobszerniejszym. Składa się z czterech części. Rozdział ten ukazuje zastosowanie wytworzonych przez doktorantkę kategorii badawczych na konkretnych przykładach grup rekonstrukcyjnych w województwie podlaskim.

Część pierwsza czwartego rozdziału dotyczy omówienia aktywności grup rekonstrukcyjnych na Podlasiu, natomiast dwie następne części poświęcone są konkretnym organizacjom : Stowarzyszeniu Sportowo- Jeździeckiemu im. 10 Pułku Ułanów Litewskich w Grabowie i Grupie Rekonstrukcji Historycznej 9 Pułku Strzelców Konnych w Grajewie. Ostatnia część rozdziału poświęcona jest wizerunkowi rekonstruktora na podstawie badań jakościowych i ilościowych.

Każdy rozdział pracy kończy podsumowanie. Treść całości i każdego rozdziału, a także podrozdziału jest adekwatna do tytułu. Układ pracy jest przejrzysty,zaś konstrukcja właściwa, dająca możliwość w pełni przekazać założenia badawcze oraz ich wyniki.

Układ pracy jest proporcjonalny, żaden z rozdziałów nie pozostaje w rażącej odrębności do reszty. Doktorantka rozpoczyna od przedstawienia przedmiotu badań, ukazuje założenia badawcze, klasyfikuje i opisuje przedmiot badań, by na końu dojść do konkluzji.

Rozprawa zawiera wstęp, zakończenie oraz bibliografię przedmiotu. We wstępie autorka podaje cel napisania pracy, metody badawcze zastosowane w trakcie zbierania materiałów i ich opracowania, zakres badawczy, pola penetracji naukowej, ogólne założenia rozprawy oraz tezy, jakie zamierzała przedstawić i udowodnić. Zakończenie z kolei stanowi podsumowanie i wypunktowanie najważniejszych kwestii badawczych, związanych z pracą. Bibliografia posiada właściwy układ, przewidziany dla bibliografii tego typu prac, rozpoczynając od źródeł archiwalnych.

Praca dodatkowo zawiera wykresy, tabelki oraz aneks, ułatwiający lekturę i dający większą przejrzystość rozprawie i celom w niej zawartym. Język rozprawy jest poprawny, wnioskowanie ciekawe i logiczne.

W konkluzji należy stwierdzić, że rozprawa w spelnia warunki przewidziane ustawą i w pełni nadaje się do wdrożenia procedury obrony.

Dr hab. Prof. UWM

Selim Chazbijewicz